

Sygn. akt IV KK 154/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie G. K.

skazanego z art. 297 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej zawartego w
punkcie X rozstrzygnięcia o obowiązku naprawienia szkody.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R., wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. II K (...),
uwzględniając wniosek oskarżonego G. K. złożony w trybie art. 387 k.p.k. – o
wydanie wyroku skazującego bez konieczności prowadzenia postępowania
dowodowego – któremu nie sprzeciwili się prokurator oraz pokrzywdzeni, uznał
oskarżonego G. K. m.in. za winnego tego, że w okresie od 6 kwietnia 2009 r. do 17

kwietnia 2009 r. w T., działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w bliżej nieustalonej wysokości dla siebie i w/w osób, uzyskał dla siebie kredyt hipoteczny w wysokości 44.033,69 Euro (183.000 złotych) w Banku (...) S.A. Oddział w T. na zakup nieruchomości położonej w K. przy ul. O. na podstawie umowy kupna sprzedaży w postaci aktu notarialnego z dnia 17 kwietnia 2009 r., Rep. A nr (...), zawartego w T. za kwotę 183.000 złotych od P. B. reprezentowanej przez P. B., w ten sposób, że nie mając możliwości ani zamiaru wywiązania się z przyjętego na siebie zobowiązania, doprowadził Bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez wprowadzenie w błąd co do posiadanej zdolności kredytowej, przedkładając razem z nieustaloną osobą poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zarobkach G. K. w „B.” Sp. z o.o. na stanowisku Dyrektora Handlowego od dnia 2 listopada 2008 r. na czas nieokreślony za wynagrodzeniem 6.590,58 złotych miesięcznie netto, wystawione z datą 23 marca 2009 r., przez nieustaloną osobę jako Prezesa Zarządu „B.” Sp. z o.o., podczas gdy nie był on zatrudniony w tej spółce, zgłoszony do ubezpieczenia w ZUS, ani rozliczany przed II Urzędem Skarbowym w R. i w oparciu o w/w dane złożył w dniu 6 kwietnia 2009 r. wniosek o udzielenie mu kredytu hipotecznego, a nieustalona osoba telefonicznie potwierdziła fakt jego zatrudnienia w Spółce, a następnie w dniu 17 kwietnia 2009 r., podpisał umowę kredytową numer (...) a Bank przelał środki w w/w wysokości na rachunek P. B., które w całości w okresie od 20 do 29 kwietnia 2009 r. wypłaciła w gotówce nieustalona osoba, tj. czynu z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki wynosi 100 złotych. Ponadto skazał oskarżonego za dwa inne przestępstwa kwalifikowane z art. 286 § 1 k.k. i in. na kary po roku pozbawienia wolności i kary grzywny w wysokości po 100 stawek dziennych przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki wynosi 100 złotych każda. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 (jednego) roku 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze

300 stawek dziennych przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki wynosi 100 złotych. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby lat 5. Na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w części na rzecz Banku (...) Oddział w T. w kwocie 30.000 złotych w terminie 3 lat od uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 28 grudnia 2012 r. wobec nie zaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego G. K., w części dotyczącej zawartego w punkcie X obowiązku naprawienia szkody, wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez Sąd Okręgowy w R. wadliwego wniosku oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze, któremu nie sprzeciwił się prokurator oraz pokrzywdzeni i orzeczeniu wobec G. K. w punkcie X wyroku na podstawie art. 72 § 2 k.k. środka probacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w części na rzecz Banku (...) S.A. Oddział w T. w kwocie 30.000 złotych w terminie 3 lat od uprawomocnienia się wyroku, podczas gdy o roszczeniu wynikającym z popełnienia przez G. K. przestępstwa na szkodę Banku (...) S.A. Oddział w T. przypisanego mu w punkcie III wyroku, wcześniej prawomocnie orzekł Sąd Rejonowy w R. w Wydziale I Cywilnym w postępowaniu o sygnaturze I.1.Co 485/10, nadając klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 11 stycznia 2010 r. - nr (...) stwierdzającemu wymagalne zadłużenie G. K. z tytułu niespłaconej należności wynikającej z umowy kredytu hipotecznego zawartej z Bankiem (...) S.A. Oddział w T. w dniu 17 kwietnia 2009 r., ustalając górną granicę odpowiedzialności dłużnika G. K. na kwotę 368.562,00 złotych, w konsekwencji czego doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa procesowego – art. 415 § 5 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r., wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, stąd jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że wyrok Sądu Okręgowego w R. w zaskarżonej części, zapadł z oczywistą obrazą wskazanych w zarzucie kasacji przepisów, co miało istotny wpływ na jego treść.

Stosownie do treści art. 415 § 5 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 396), nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono. Tymczasem z informacji zawartej w odpowiedzi udzielonej przez Bank (...) S.A. w dniu 10 marca 2011 roku (k. 3843) oraz załączonych akt sprawy cywilnej wynika, że w dniu 11 stycznia 2010 r. wystawiony został przez Bank (...) S.A. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), stwierdzający wymagalne zadłużenie G. K. z tytułu niespłaconej należności wynikającej z umowy kredytu hipotecznego zawartej bezpośrednio z Bankiem w dniu 17 kwietnia 2009 r., któremu postanowieniem z dnia 11 marca 2010 r. Sąd Rejonowy w R. Wydział I Cywilny nadał, na wniosek wierzyciela, klauzulę wykonalności. Na podstawie uzyskanego przez Bank (...) S.A. w T. tytułu wykonawczego i wniosku z dnia 7 kwietnia 2010 r., Komornik Sądowy Sądu Rejonowego w K., wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko G. K., które prowadzone jest pod sygn. akt XI (...).

W tej sytuacji, przy tych zaszłościach, nie było podstaw do orzeczenia – w zaskarżonym kasacją wyroku – obowiązku naprawienia szkody przez skazanego na rzecz Banku (...) S.A. w T. Niewątpliwie ta, rażąca obraza art. 415 § 5 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., a więc w czasie orzekania przez Sąd Okręgowy w R., była następstwem naruszenia przez ten Sąd wskazanego przez skarżącego w zarzucie kasacji przepisu prawa procesowego, to jest art. 387 § 1 k.p.k. Regulacja ta nakłada na sąd orzekający w przedmiocie przewidzianego w art. 387 § 1 k.p.k. wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie oskarżonemu określonej kary lub środka karnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego stosowne obowiązki, których to dopiero realizacja zapewnia prawidłowość rozstrzygania w tym trybie. Obarcza bowiem sąd obowiązkiem przede wszystkim sprawdzenia zaistnienia wszystkich

warunków dopuszczalności takiego wniosku określonych w art. 387 § 1 i § 2 k.p.k. Jednym z nich jest z pewnością zgodność zgłaszanych we wniosku, zaakceptowanych przez uprawnionych uczestników postępowania, propozycji, w tym również, tych co do oceny prawno-karnej zarzucanego oskarżonemu czynu, wymiaru kary, bądź środków karnych z obowiązującymi przepisami prawa karnego materialnego. W sytuacji, w której treść owego wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej tą dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (por. wyrok: Sądu Najwyższego z 24 września 2014 r., IV KK 278/14, KZS 2015/1/32; 10 lipca 2014 r., IV KK 115/14, LEX nr 1480342). Tych powinności nie dopełnił jednak Sąd Okręgowy w R. rozpoznając złożony przez obrońcę oskarżonego G. K. na rozprawie w dniu 20 grudnia 2012 r., w trybie art. 387 § 1 k.p.k., wniosek o dobrowolne poddanie się karze. Wprawdzie Sąd – w oparciu o wspomniany przepis art. 387 § 3 k.p.k. – ingerował w treść tego wniosku, stosownie go modyfikując i uzyskując na to zgodę uprawnionych (obecnych na rozprawie) osób, niemniej jednak nie dostrzegł już przy tym zasadniczej i implikującej merytoryczną ocenę trafności tego wniosku, kwestii. Nie sprawdził, czy rzeczywiście zgłoszone w nim, wspólnie uzgodnione, propozycje co do kary i środków karnych, znajdują oparcie w obowiązujących przepisach. Tego ostatniego wymogu – jak to już wykazano – nie spełnił przedmiotowy wniosek.

W świetle powyższego zaskarżony wyrok ostać się nie może, jako że doszło w tej sprawie do rażącej obrazu prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej zawartego w punkcie X obowiązku naprawienia szkody, bez wydawania orzeczenia następczego, jako że obraza prawa sprowadza się w tej sprawie do wydania rozstrzygnięcia nieznajdującego podstawy prawnej w obowiązujących przepisach i ponowne procedowanie w tej kwestii jest zbędne.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku.

r.g.